

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

- 6. a 7. ročník – 2 hodiny týdně
- 8. a 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebně výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce.

Kompetence k učení

žáci:

- při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací

učitel:

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využívá kladného hodnocení žáků k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů:

žáci:

- dostávají náměty k samostatnému zpracování a řeší problémy související s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek, při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní:

žáci:

- při práci ve skupině dokáží vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

učitel:

- klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky...)
- dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů,...)

Kompetence sociální a personální:

žáci:

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

učitel:

- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské:

žáci:

- při propagaci školních akcí vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- respektují názor druhých
- prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

učitel:

- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní:

žáci:

- při samostatné práci jsou vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla

učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Vyučovacím předmětem prolínání průřezová témata:

- EV (environmentální výchova) – vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EGS (výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech) – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- OSV (osobnostní a sociální výchova) – poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací schopnosti, kooperace a kompetice
- MDV (mediální výchova) – práce v realizačním týmu, fungování vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení
- MKV (multikulturní výchova) – lidské vztahy, multikulturalita
- VDO (výchova demokratického občana) – principy demokracie
- Volba povolání – sebepoznání, rozhodování, akční plánování

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět – Výtvarná výchova

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
<p>Žák bude dle svých schopností : prakticky využívat ve vlastní tvořivé výtvarné činnosti základních poznatků o výtvarných výrazových prostředcích uplatňovat představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu citlivě vnímat okolní skutečnost uměleckou i mimouměleckou;</p> <p>Žák bude sám nebo s pomocí učitele: prakticky využívat ve vlastní tvořivé výtvarné činnosti základních poznatků o výtvarných výrazových prostředcích uplatňovat svou představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu osvojit si základy dobrého vkusu a uplatňovat je v praktickém životě</p>	<p><u>Výtvarné vyjádření skutečnosti</u> Děj a vlastní vztah k němu, důraz na citový zážitek. Fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici - ilustrace. Vyjádření dějových a prostorových vztahů, základních proporcí a pohybu lidské postavy, především v grafických technikách. Využívání předchozích náčrtů a skic. Výtvarné vyjádření zajímavých a neobvyklých přírodních tvarů a jejich charakteristických rysů ve studijních, případně fantazií dotvořených pracích. Využití poznávání přírodních a uměleckých forem k rozvíjení představivosti. Jejich volný výtvarný přepis, transpozice a parafráze. Výtvarné vyjádření velkých prostorových útvarů a krajinných motivů na základě pozorování, prožitků a poznatků.</p> <p><u>Užité práce dekorativní a prostorové</u> Plošné dekorativní kompozice v užité grafice. Vazba dekoru na tvar (kruh, čtverec, prostorový útvar). Uplatnění výtvarného zjednodušení - stylizace. Zákonnosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazová a estetická funkce. Uplatnění řazení a kompozice písma v ploše v experimentálních úlohách a cvičeních. Aplikace hlavních zásad užité grafické tvorby ve spojení písma a motivu. Využívání hotového i volně kresleného písma. Pozorování změny výtvarné formy při práci s různými materiály prostřednictvím experimentálních činností. Využívání výrazových možností materiálů, jejich struktury a barvy v užité a dekorativní tvorbě s ohledem na jejich funkci. Vyjádření jednoty materiálu, funkce, technologie zpracování a výtvarného výrazu v experimentálních činnostech a v návrzích. Vztah funkce a formy objektu a jeho prostorotvorný výraz na základě experimentace při jejich vytváření a při poznávání výtvarné technických principů.</p> <p><u>Výtvarné umění a životní prostředí</u> Umění a jeho proměny v souvislosti s</p>	<p>OSV – rozvíjení tvořivosti, představivosti a fantazie, rozvíjení smyslového vnímání, poznávání a vyjadřování přírodních i umělých forem, cvičení pozornosti a soustředění, promítání vztahu žáka k sobě i k ostatním do jeho výtvarného projevu, rozvoj kreativity a tvořivosti VDO – rozvoj vzájemné komunikace a spolupráce EGS – zájem o Evropu a svět se promítá do výtvarných děl žáků, rozšiřuje jejich obzory –rozvíjení schopnosti srovnávat projevy výtvarné kultury v evropském i globálním měřítku ENV – vztah člověka k prostředí, vnímání estetické hodnoty krajiny VP – sebezodhodování – žák se učí hodnotit své osobní zvláštnosti, možnosti i omezení - rozhodování – žák se učí rozumně volit z daných možností - akční plánování – žák se učí plánovat svou práci, stanovovat si cíle a hledat účinnou strategii k dosažení cíle</p> <p>Techniky: 1. Malba štětcem, monotyp, vyškrabávané techniky, otisky... 2. Malby vlhkými, suchými materiály, zapouštění do sebe, stékání, otiskování, monotyp, 3. Písmo psané fixem, pastelem, redis perem, otiskované, vystřihované, koláž 4. Kovové fólie, drát, dýhy, textil, sádra, papír, karton, lepenka, modurit, plastelína, hlína</p> <p>MKV – uvědomění si jedinečnosti každého</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty
<p>Žák</p> <p>citlivě vnímá okolní skutečnost uměleckou i mimouměleckou; projevuje aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně</p> <p>osvojí si základy dobrého vkusu a uplatňuje je v praktickém životě</p> <p>se orientuje v oblasti výtvarné kultury, pozná vybraná základní umělecká díla z národního i světového výtvarného umění</p> <p>Je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace svých možností přispívá k jejich řešení. Spolupracuje i v obtížných sociálních situacích.</p>	<p>historickým vývojem lidské společnosti.</p> <p>Význam osobnosti umělce ve vztahu k době a společnosti: dokumentace na významných obdobích a osobnostech českého výtvarného umění (Velká Morava, románské, gotické a renesanční umění, barok, umění 19. stol.- romantismus a realismus). Souvislosti se světovým uměním (významné osobnosti světového výtvarného umění minulosti i současnosti). Ilustrační tvorba.</p> <p>Rozvíjení estetického vztahu, chápání a hodnocení významu hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí.</p> <p>Rozvíjení a prohlubování vztahu žáků k výtvarnému umění, jeho prožívání a hodnocení hlubším pochopením specifity a nezastupitelnosti umění v životě člověka a společnosti. Chápání a hodnocení prostorových architektonických forem z hlediska jejich praktické funkce, organizace a vztahu k prostředí a jeho estetickým kvalitám.</p> <p>Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt tvořivosti a iniciativy ve školním prostředí a v rodině</p>	<p>člověka i jeho osobitého vnímání světa</p> <p>vyjádřeného prostřednictvím jeho výtvarného projevu</p> <p>MEDV – využívání médií jako zprostředkovatele kulturního zážitku</p> <p>D – Kultura Velké Moravy, románský, gotický, renesanční a barokní sloh, umění 19. století</p> <p>Poznávání regionálních památek i krásy v přírodě.</p> <p>Návštěvy galerií, výstav, ateliérů.</p> <p>Etická výchova</p>